

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-05-03
Besvaras senast
2024-05-17

Till utbildningsminister Mats Persson (L)

2023/24:737 Avtal mellan svenska och iranska universitet

Under många år har både Säkerhetspolisen och andra varnat för att främmande makt aktivt söker sig till Sverige för inhämtning av underrättelser som rör industrier och flyktingar men också av kunskap som öppet lärs ut via våra universitet och högskolor. Tre länder pekas ut särskilt: Ryssland, Iran och Kina.

Just stöld av kunskap är inget nytt fenomen. I modern tid har vi sett det såväl under världskrigen och kalla kriget som under lågintensiva faser. Att dela med sig av kunskap till andra länder under ordnade former är i sig inget negativt; det kan till och med vara bidragande till att förhindra konflikter och till och med flyktingströmmar. En bildad värld är mindre benägen att söka konflikter och är därmed en säkrare plats för oss alla.

Men kunskap kan också vara en källa till konflikter. Kunskap är makt, sägs det, och det ligger en hel del sanningar i det påståendet. Kunskap ger oss och våra företag möjlighet att vara attraktiva i en konkurrensatt värld. Kunskap genererar ekonomisk tillväxt och därmed också arbetstillfällen och skatteintäkter. Med andra ord har vi all anledning att vara vaksamma med de konkurrens fördelar som vårt välfärdsfinansierade samhälle är byggt på. Framför allt ska vi förhindra att andra länder på ett otillbörligt sätt tillskansar sig kunskap som vi med skattemedel har tillhandahållit.

Akademisk frihet är ett begrepp som ligger oss liberaler varmt om hjärtat. Men friheten får inte innebära allvarliga säkerhetsrisker för oss som nation.

Jag har i egenskap av styrelseledamot i en amerikansk ideell organisation (NGO), Uani, skrivit ett brev till samtliga universitet och högskolor i Sverige. I brevet finns bevis som visar att svenska universitets avtal/överenskommelser direkt hamnar hos det iranska revolutionsgardet. Universitetens ageranden innebär därmed att vår skattefinansierade utbildning indirekt är med och stöttar en terroristorganisation som använder förvärvat kunskap till att stärka sin terrorverksamhet.

Jag hyser en betydande oro kring ”den omfattande lagen om vetenskap och teknik inom försvars- och säkerhetsområdet i Islamiska republiken Iran”, som implementerades av Irans högsta råd för kulturell revolution (SCCR) i februari 2021. Detta råd, som har sanktionerats av EU och Storbritannien för allvarliga brott mot mänskliga rättigheter, kräver att alla iranska universitet, inklusive de

som samarbetar med svenska institutioner, överför immateriella rättigheter och rättigheter för forskning och akademiskt material till IRGC och andra militära element. Med tanke på Sveriges medlemskap i Nato kan detta potentiellt skada våra nationella intressen.

Som bekant är IRGC på Krim och utbildar Ryssland i användningen av iranska självmordsdrönare. IRGC ligger också bakom den alarmerande situationen i Mellanöstern och Röda havet. Enligt Säpo låg IRGC också bakom mordplaner på svenska judar. Listan på alla brott mot mänskligheten som just IRGC har gjort sig skyldig till kan göras lång. Men den här debatten handlar om Sverige och vårt förhållningssätt kring kunskap och säkerhet.

Med anledning av ovanstående beskrivning vill jag fråga utbildningsminister Mats Persson:

1. Har ministern vidtagit, eller planerar ministern att vidta, åtgärder för att skydda svenska säkerhetsintressen med tanke på de potentiella risker som de strategiska avtalen mellan svenska och iranska universitet medför?
2. Avser ministern att samla rektorer för landets högskolor och universitet och arbeta med frågan systematiskt och formellt?
3. Avser ministern att verka för att svenska högskolor och universitet omedelbart avslutar sina avtal med sina iranska motsvarigheter?
4. Avser ministern att ta upp frågan med sina europeiska kollegor och arbeta för en enhetlig ståndpunkt inom Europeiska unionen i detta avseende?

.....
Alireza Akhondi (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck